

5 שאלות שאנחנו ממליצים להציף בסלון בעקבות השיר

1. האם אתם בעד או נגד קיום מסעות של בני נוער לפולין?
2. האם זה בכלל הוגן לצפות מבני הנוער להבין את גודל המעמד ו"להתנהג בהתאם"?
3. האם יש חלופה ל"מראה עיניים" והאם, לאור העובדה שבקרוב גם לא נוכל לשמוע עדויות חיות, לא צריך להכיל את הבעתיות להוציא בני נוער רבים ככל האפשר לראות בעצמם את המחנות בפולין?
4. האם נכון לשלב במסע גם חלקים ופעילויות שבהן בני הנוער יוכלו לפרק את החוויה הקשה?
5. עד כמה מותר לתת לפוליטיקה ודיפלומטיה להשפיע על אופי המסע והנרטיב שמוצג בו.

מילים ואקורדים:

G#m - B - F# - D#m

ואני שברתי ת'ראש כבר מאה פעם
על מה היה פעם, ולא הצלחתי להבין
עושים שטויות של ילדים
ואז התחלנו לשתות בשביל הטעם
אבל מה הטעם
בסוף כולנו שוכחים
ארמונות ורסיסים

אני נוסע באוטו, חגיגה מפוארת
חושב על הערך
מה איבדנו בדרך
וזה היה לפני דקה בערך.

יש סיפורים שלא שמעתי
על עולם קרוב רחוק
מאנשים שלא פגשתי
ששרטו אותם לשתוק

ואל תקרא לזה היסטוריה
כשהסטורי עוד כואב
אם ניצחון הביא אופוריה
מה יביא הפסד?

ואני שברתי ת'ראש כבר מאה פעם
על מה היה פעם, ולא הצלחתי להבין
עושים שטויות אז בפולין
ואז התחלנו לשתות בשביל הטעם
אבל מה הטעם
בסוף כולנו שוכחים
ארמונות ורסיסים

יש שאלות שלא שאלתי
והאמת נמצאת כל כך קרוב
במקומות שלא ביקרתי
וזה מפחיד אותי לחשוב

חיים שלמים עוברים בשקט,
וזה החדר הסגור,
למרות הכל, הכל בסדר
קשר לא פתור

בשנים האחרונות התעורר דיון ער ואמוציונלי על תפקיד המסעות של בני הנוער לפולין. המסעות, שהיו בלב ויכוח דיפלומטי סוער והופסקו לגמרי בעקבות מגפת הקורונה, עומדים לחזור בשנה הקרובה ואיתם חוזרת גם השאלה האם הם הדרך הטובה והנכונה ביותר לחבר בין בני נוער לבין זיכרון השואה.

היכולת של בני נוער להכיל את הזוועות במסע מרוכז של שבוע, הרצון של הנערות והנערים להיות בני נוער רגילים גם במהלך המסע והתנגשויות בין נרטיבים לאומיים מקומיים ובינלאומיים הופכים את המסעות, שהיו בתחילת דרכם קונצנזוס לשנויים במחלוקות.

סלון זה מציג דיון, פתוח וכן, על המקום של מסעות בני הנוער לפולין ועל הצורך לגשר בין קדושת הזיכרון והמקום לבין רוח הנעורים.

תהליך היצירה:

"ואז התחלנו לשתות בשביל הטעם, אבל מה הטעם?
בסוף כולנו שוכחים"

השיר "ארמונות ורסיסים" בביצועו המרגש של עברי לידר מביא את נקודת מבטם של בני נוער שטסים למסע לפולין, בלי צנזורה, בלי ייפוי המציאות - עם השתייה, הצחוקים ורגשות האשמה. ההתנגשות בין הנעורים של היום לבין אובדן הנעורים של דור השואה, בשיר אחד.

השיר מדבר על הטינאייג'רים שנוסעים כדי לחוות שואה, בגיל שבו הלב עוד לא התעצב, בגיל שבו כל פרידה מאהבת נעורים היא "שואה".

יוצרי השיר מספרים: "חזרנו אחורה כל אחד אל התקופה הזו של המסעות שלנו לפולין, וניסינו לדבר מגרונם של הילדים שהיינו על המחשבות וההרהורים לאחר החזרה מהמסע. זהו דור שאם הוא מבין מה הדור הקודם עבר, הוא מרגיש רגשות אשמה שהוא חי, ואם הוא לא מבין מה הדור הקודם עבר - הוא מרגיש רגשות אשמה שהוא שמח." ברגע שכל אחד ידע שהרגש שלו הוא לגיטימי, הוא יוכל להרגיש חופשי - להרגיש.

"אני שברתי את הראש כבר מאה פעם,
על מה היה פעם ולא הצלחתי להבין,
עושים שטויות אז בפולין"